

Recenze

Průvodce mozkiem II – Neuroanatomie. Anatomie drah míchy, mozečku a mozkového kmene.

Praha: Maxdorf 2024. ISBN: 978-80-7345-798-3.

Autorský kolektiv rozšířil svoji práci směrem kaudálním a doplnil tak svoji první práci, která se zabývala především drahami a bílou hmotou mozku. Recenzentovi se dostalo té cti práci opět posoudit. Především byl nucen doplnit si znalosti četbou Stopařova průvodce galaxií od Douglase Adamse a dát tak za pravdu autorům, že naše informace o naší nervové soustavě stále ještě zdaleka nejsou kompletní a přesné ani co do struktury, natož co do funkce. V prvních kapitolách najde čtenář řadu informací o struktuře a funkci mozku řady živočichů, vč. anatomických preparátů (kapr, králik, krajať, chobotnice!) a se zájmem i pobavením ocení evoluční zdůvodnění. S podnětnými úvahami dr. R. Bartoše o křížení nervových drah, ke kterým došel při jízdě na kajaku, měli pozorní čtenáři nedávno možnost seznámit se v České a Slovenské neurologii a neurochirurgii. Schéma zrakové dráhy je v tomto světle logické a snadno pochopitelné i začínajícímu adeptovi neurověd. Anatomický substrát křížení dalších drah je podkladem pro další zkoumání jejich funkce v brzké budoucnosti. V dalších kapitolách je nutno ocenit zejména disekci mozkového kmene panamské spolupracovnice dr. I. Conception s dokonalou fotodokumentací i s expresivními kreslenými schémata, která umožňují vnímat trojrozměrné uspořádání těchto známých struktur. Neurochirurg ocení velmi prakticky pojatou kapitolu o bezpečných

vstupu do mozkového kmene v podání dr. A. Malucelliho. První část knihy uzavírá několik dokonale obrazově dokumentovaných klinických případů onemocnění mozkového kmene a míchy, léčených neurochirurgicky. Druhá polovina knihy je určená medicům, kteří začínají, ale i lékařům jiných oborů i specialistům, kteří hledají komplexní a přehledné informace o anatomii CNS. Obě knihy vznikly za úzké spolupráce Neurochirurgické kliniky v Ústí nad Labem a Anatomického ústavu 1. LF UK v Praze. Práci anatomky, dr. V. Němcové, která participuje na všech kapitolách obou knih, lze jen stěží docenit. Časová náročnost a zručnost podrobné anatomické disekce není všeobecně známa. Výsledky jsou komplexní, přesné, vztažené ke klinice a přehledně podávané. Kromě řady vývojových schémat a dalších fotografií anatomických preparátů v neobvyklých pohledech recenzenta zaujala vizualizace tabulek. Čtenář tak nemusí barevně podtrhávat jako medic v Básnicích...

Autorskému kolektivu opět patří uznání a poděkování za odvedenou práci. Recenzent oceňuje zdařilé podání informací o nejsložitější části lidského organismu populární formou, bez devalvace jejich vědecké hodnoty. Technologický pokrok přináší další možnosti zkoumání a nová výkonná MR (až 9 T) již umožňují funkční MR mozečku, kmene i míchy. Nové informace možná nabídnou autorům i práci na 3. díle. Neurofi-

lozofie, která se snaží vyrovnat se záplavou nových vědeckých faktů z této oblasti, je již oficiálně postulovaný obor. Recenzent tedy uzavírá svoji pochvalnou recenzi mottem Stopařova průvodce „DON'T PANIC!“, protože i náš mozek je vesmírem ve vesmíru.

doc. MUDr. Miroslav Vaverka, CSc.
Neurochirurgická klinika
LF UP a FN Olomouc